

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

De fide, spe, charitate - Cod. Ettenheim-Münster 200

Lugo, Juan

[Köln, Rom], 1635

Disputatio III.

[urn:nbn:de:bsz:31-117176](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117176)

DISPUTATIO III.

56.

De actu Fidei.

Postquam epimas de fidei octo fidei & macti, qua disputatioes cories
et tam abur quam habitui, sequatur agere de actu in specialis,
de quo S. Thomas q. 2. per 30 articulos quibus agit de natura huius
actus, de eius necessitate, de obligatione, & de merito ipsius.

SECTIO I.

Utrum actus Fidei sit certior omni alio assensu?

Supponimus omnem fidei actum esse verum, quod disputatioe precedenti
probatum est. Supponimus etiam omnem fidei actum esse certum,
quod ad minus probant testimonia scripturae & P. infra adducta,
& huc Durandus disp. 26. q. 2. videtur propriam esse & perfectam
certitudinem negare, ille tamen aliter de certitudine loquitur,
quae magis videtur in significande certitudinis quam in re ipsa
errare. Ratio a. nunc etiam debet ex duentis circa conceptum
certitudinis.

Difficultas est: an fides superet in certitudine alios
actus intellectus, de quo S. Thomas in 2a 2ae q. 2. art. 2. Prima sententia
negat fidem esse certioram simpliciter quam sciam. hac tribuitur
Durando ubi supra & in 2o q. 3. qui dicitur fidem intensivam
& extensivam esse minus certam quam sciam. Extensivam quidem,
quia fides solum habet certitudinem adhesionis, sola vero habet certitudi-
nem evidentiae & adhesionis. Intensive a. ja illa est intensius
certa quod magis repugnat dubitationi, sed magis repugnat dubitum
sciam quam fides, fides enim comparatur se cum aliquos motus solum
inhiberatos dubitationis & sciam est fidei intensius certior.

Secundum tamen est vera verba docet fidem esse simpliciter certio-
rem quam omnem sciam humanam, ita S. Thomas ubi supra ubi eius
interpretes & alii quos referunt & sequuntur Valentia q. 4. dubio quarto
& Durandus in 2o q. 2. art. 2. num. 30. Ita primo: ex modo
loquendo sacra scriptura, ubi semper cum emphasi loquitur de
certi =

certitudine fidei. Dea Petri 7: habemus firmiorem propheticum
sermonem, comparat. a. prophetiam cum visione, oculorum. Lu. ca.
21: Celum & terra transibunt verba. a. mea n̄ transibunt, quasi
dicat, ut aliqua expheant: sicut Philosophia deficiat in colatum in
corruptione, ascendat, verba mea n̄ deficiunt. imo Jois 5: si testi-
monium horum accipimus, sed in gratiam Dei manet, & saluti saepe.
item ex Patribus eodem modo fidei certitudinem praeferebant.
Augustinus 7. Confessionum cap. 30: factus, inquit, dubitarem vivere
me, quam ee. veritatem quam audivi in corde. Basilii expositione
in psal. 115: fides supra rationales methodos firmam ad ascensionem tra-
hens. Hieronymus homil. 32. in epistolam ad hebr. fides dei n̄ est nisi
cum circa ea quae n̄ videntur a multis, quam circa ea quae videntur
certitudinem quis habuerit. idem homilia 9. in epistolam ad Colos. & rom.
& in epistolam ad Rom. & rom. x. in festo Pentecostes. Origenes hom.
5. in Genesi. Bernardus epistolam 130. Richardus de S. Victore, j. de Tri-
nitate cap. 22. potest, inquit, veraciter fideles sumus nihil cogi-
tamus, quam qd fide credimus, item h̄t Dionysius, Ambrosius, Hiero-
nimus & alii a Palencia, ubi supra.

Et haec sententia non confirmatur, asserunt aliqui fidem
si cum vera comparatur ee. quidem certiores secundum se, & in quoad
nos, quam distinctionem n̄, ut sonat, accipiamus merito eam im-
pugnans Durandus & alij, qd in primis Petrus n̄ loquitur de aliqua
fide, adducto, sed de fide quae habemus & prout in notis e. dicitur.
In fidei secundum se ee. certior, & repugnat n̄ reddere nos certiores
gloriam nobis vitur, qd ois actus illectus, concitat illectio suam
effectum formalem, prout repugnat patri actum dilectionis Dei super
oia in voluntate, & voluntatem n̄ dirigere Deum super oia.

Alii dicunt sciam habere maiorem certitudinem evidentia,
quam vero maiorem certitudinem voluntatis, seu voluntatis, verum
adhuc rehat difficultas, nam certitudo propria n̄ e. in voluntate sed
in illectu. Sic aliquid fidei ee. certiores ex parte obij, sciam vero
ex parte obij, qd facile subiectum dubitare cum fide quam cum
scia, at vero obij fidei magis necessarium e. quam obij sciam, magis
e. necessarium e. Deum n̄ mentiri, quam hominem ee. alio ratione, &
Deo magis necessarium e. actum fidei ee. verum quam actum sciam.
Sed res hoc placet, qd sicut Deus magis necessario ut verax
quam homo, ita ratio ut actus n̄ sit magis necessarium ee. a verum
actum fidei quam actum sciam, qd ad hoc statim fidei sit verus n̄
solum requiritur Deum n̄ mentiri, sed etiam qd Deus hoc obij
revelavit, & actus fidei respiciat evidenter veram revelationem Dei.
n̄ e. a.

et se ostendat paratum et promptum ad alias res relinquendas quae
huius repugnantis videantur. hunc modum tendendi hinc voluntas ad
finem et ad media, nam eo ipso quod vult medicinam pro sanitate, licet
actu ad intentum nempe eodem modo actu feratur ad vitam, magis
tamen vult sanitatem quam medicinam, non ut si altera relinquenda
est preferenda est sanitas, quia propter unum quod tale est illud magis
hunc etiam modum assentiendi habet illud respectu principii et conclusionis,
nam licet actu ad intentum assentiat utriusque, magis tamen adheret prin-
cipio quam conclusioni, significans si altera ex illis veritatibus sola reli-
quenda est potius retinendum principium quam conclusionem, quia propter
unum quod tale est et, ut circa praesentem in eadem dixit Boetius et posterior.

Haec suggestio quendam exhibuit ex quoque certitudinis,
quem scriptura et Patres fides tribuunt respectu seculi, de qua eadem
potissimum est ex firmiori adhaerentia qua illud ex imperio verita-
tatis adheret obiecto fidei firmius quam alijs obiectis seculis, nam sicut
charitas in seipso fertur in Deum non vltima sed adherens illi pro
coequenti bonis seu super omnia, sic etiam fides Christiana assentitur Deo
firmius adherendo illi obiecto quam alijs obiectis seculis, quem excessum
certitudinis postularunt Patres a fidelibus, illum est: alium qui pro-
uenit a maiori connexionione cognitionis cum veritate, quod ubi
postularent, cum huius non proveniat etiam imperatae a voluntate,
sed ex maiori necessitate obiecti vel ex alio capite. at vero firmior
assensus provenit imperatae a voluntate, et ideo merito traditur et
postulatur a Patribus.

An vero fides habeat maiorem certitudinem quam scia
ex altero etiam capite, scilicet pro maiorem connexionionem quam
habet cum veritate obiecti, merito potest dubitari. Arguitur enim ex hoc solum
capite deuenit maiorem firmi certitudinem dicentes actum fidei
habere maiorem connexionionem cum veritate quam actum seculi,
quia hinc hanc connexionionem pluribus tribuit, scilicet ex parte obiecti quod
requirit (requirit enim etiam veritatem divinam vere positam)
et etiam ex parte principii a quo oritur nempe habitu fidei, cui
repugnat credere assensum falsum. at vero actus seculi solum habet illi
quod ad veritatem ratio obiecti non ratio principii, nam licet procedat
etiam ab habitu evidenti cui repugnat falsitas, non tamen postulat neces-
sario procedere ab illo habitu, potest enim procedere a solo intellectu sine habitu,
at vero actus fidei necessario procedit ab habitu vel ab aliquo supposito,
quem habitus et actus fidei pluribus tribuit allegatur ad veritatem et
hinc plures certitudines, certitudo enim est allegatio necessaria cum ad veritatem.

Ego sane non credo Patres de hac maiori certitudine
provenire

proueniente ex pluribus capitibus cogitatur quando certitudinem fidei 58.
 praeterant alio, hic ex excessu est ualde imperitiosa & nullius
 consideranda. Deinde ex diuino comparatione facta inter duas cognitiones
 quoniam qualitates habet repugnantiam omnino ad falsitatem, ita ut
 nec de potestate absoluta potuerit esse falsa, nisi ^{cum} in toto rigore magis
 necessarius veram quam alteram, nisi si sufficeret ad maiorem certi-
 tudinem simpliciter, repugnantia ad falsum prouideret ex pluribus
 titulis, debet dicere actum fidei esse certiorum quam diuinam cogi-
 tionem qua Deus videt existentiam Petri, si actus fidei per se,
 habet repugnantiam ad falsitatem ex duobus titulis scilicet ex ob-
 iecti & ex principio, cognitionem uero diuinam uoluntate repugnat falsitas
 ex uno capite nempe ex infallibilitatem diuinam in iudicio, si uero
 ex parte obiecti, si scilicet illud potuit aliter se habere, ut sit contingens
 & hinc hanc repugnantiam ex pluribus titulis extensae non
 sufficit ut simpliciter dicatur cognitio magis certa.

Deinde etiam dicitur illam esse simpliciter maiorem
 certitudinem, nisi apparet quomodo actus fidei habet hanc aliamque ad
 ueritatem pluribus titulis quam actus ^{deus} scilicet nam deus scit hoc habere
 ex parte obiecti & ex parte habitus a quo prouenit actus evidens
 prima principij & q. hoc habet ex parte obiecti & ex parte apprehensionis
 qua praesens amensum, nam repugnat illam apprehensionem deter-
 minare ad amensum falsum & repugnat illud essentiam obiecti nisi
 ex apprehensione extremorum praecedente. Et ille amensum habet etiam
 allegatum ad ueritatem ex duplici capite.

Dicunt actum fidei ultra haec addere repugnantiam
 ad falsitatem ex parte alterius principij a quo oritur scilicet ex pia
 affectione uoluntatis. Sed contra, si pia affectioni non repugnat
 imponere assensum falsum, ut diximus supra tamen antecedenti, nam sus-
 tinetur Patres proponit Patrem fuisse incarnatum, hoc quam affe-
 ctionem imperantem assensum illius obiecti, quo pia affectus obiecti de se
 indifferens ad hoc si reuelatio fuerit uere uel falso proposita & ex
 parte pia affectionis praecedentis non habet actus fidei necessariam
 connexionem cum ueritate. Totus ergo excessus certitudinis fidei
 praesens reuocandus uincitur uel ad maiorem illam ad hanc
 qua illius ex imperio uoluntatis firmius adhaeret obiecto reuelato quam
 alij, uel si comparatio fiat inter actum fidei & actum euidentem
 existentiam physica, uideat etiam hoc ad maiorem infallibilitatem,
 nam illi existentia physica est eadem in potestate absoluta uel falsum,
 non tamen actus fidei, in quo senta uerissime uincitur falsum & si ueritas
 deceptatur & si falsum & terra deficiant, quam si reuelatio uer
 h it

n̄ sit vera aut fides decipiatur.

Obijes 1mo: In ille excessu creditur omni per maiorem
adhaerentiam et etiam reperiri respectu ob̄i n̄ reuelati, s̄ e. voluntas
imparari. aliam essentiam alteri ob̄i cum illa omnia propensione
et adhaerentia. Et ille excessu creditur omni n̄ e. proprii facti. Et
p̄bi quidem voluntatem imparari. Nam formam adhaerentiam etiam
respectu ob̄i falsi, neus de facto contingit haerere tam firmiter
adhaerentiae suo erroris, neus adhaerentiae veritati, et licet ille assensu
n̄ sit ergo ex defectu veritatis, s̄ in Philosophia assentiri sua de
monstrari per assensum certum tam firmiter, sicut in iuris appa-
retur fidei. quando ergo dicimus assensum fidei e. certum alijs
illius ob̄i, comparato cum alijs assensibus eiusdem hominis fidei,
nam fidei firmis assentitur fidei quam ipse assentitur alijs
ob̄i, n̄ in firmis quam alijs assentitur alijs ob̄i. sicut etiam
dicimus charitatem diligere Deum super omnia, nam licet peccator
anquam ex recipiat affectu diligat Deum super omnia n̄ mirum
quam iustus diligat Deum, n̄ diligit ipse in iusto n̄ diligit aliquid quam Deum,
sed Deum supra omnia quam diligit ipse iustus. sed etiam assensu fidei e. firmior quam
oēs alij assensu eiusdem hominis fidei.

Obijes 2do: ponamus Philosophum Christianum scientiam per
demonstrationem et Deum originem v. g. et scientiam etiam per fidem
eandem originem Dei, ista Philosophia n̄ sit per fidem originem, originem
adhaerentiam illi plusquam per scientiam adhaerentiam eidem originem, n̄ sit e. certum
originem plusquam ipsam originem cum sit idem ob̄i et fides n̄ appa-
retur suo ob̄i plusquam scientia suo. Et comparationem istam dupliciter
p̄bi fieri, v. scilicet vel comparando ob̄i fidei ad alia ob̄i. maxime
sumpta, e. dicendo magis credo hoc ob̄i reuelatum quam ob̄i scita,
Et hoc modo n̄ sit fides credere magis originem quam eandem originem
scitam, sed hoc est dicere, potius nego illam originem scita illam
veritatem quam istam, s̄ repugnat cum sit vna e. eadem. vel sit
fieri comparatio 2do modo inter ob̄a fidei et scita, seu ut taliter
apparent, e. hoc modo magis assentitur fides ob̄i reuelato
quam scientia eidem originem scita, quasi dicas per fidem magis credo
originem per reuelationem Dei, quam per meum iudicium, ita
ut si aliter sciam via credenda est originem, praesertim reuelationem
e. demonstrari e. magis fidem illi quam scita. hoc posteriori
modo procedit fides alios assensu, alio vero priori sciam sit euen-
turi ob̄i fidei alia ob̄a scita, quae n̄ fuerint etiam reuelata.

Obijes 3tio: n̄ assentior per fidem firmis ob̄i reuelato
quam veritati Dei per quam assentior ob̄i reuelato, sed
veritas.

veritati Dei assensio aliquando evidenter, ut diximus disputat. jna, 59.
Essentia fidei ad mysterium revelatum h' e' firmior quam obis essentia
evidentes. ad hanc objectionem iam diximus disputat. de prima assen-
sum fieri ad mysterium revelatum e' certior em aljs a quibz h' depen-
det, h' in illo a quo solutio dependet, nam sicut fides assensitur fir-
missime licet obscure mysterio revelato, sic etiam assensitur fir-
missime veritati Dei, ut ibi dixerimus.

Dices: Et fides h' assensitur firmior obis revelato
quam illeqz prius assensitur credibilitati mysterij. Etz sequela:
qz assensio fidei ad incarnationem v. g. potest etiam ad assensum praedicti
quo evidenter cognoscitur credibilitas mysterij, ut videmus disputat. de
praedicti qz assensio fidei h' qz praesertim veritate mysterij illi obis
evidenter cognito a quo dependet ipse assensio fidei. Consequens a.
videtur durum, qz assensio credibilitatis mysterij h' estur a fide, sed
a prudentia qzqz ducuntur ad eandem necessarium dependens a voluntate,
etqz deo h' estur res obis super oia, sed pro mensura evidentiae e' moti-
verum quibz cogitur illeqz, nam ad hanc super oia procedunt impera-
tive a voluntate.

Et negando seq: qz licet assensio fidei dependeat a
iudicio credibilitatis, h' in h' ipsam credibilitatem pro motivo in-
trinseco, sed praesupponit illam ut conditionem requisitam ex parte
voluntatis imperantis fidem, quamvis a fides h' potest firmior assensio
obis revelato quam motivo intrinseco seu ratio fidei qz quam credit,
qz in praesertim veritatem revelatam a quibz obis a quibz h' a communi
obis e' carnis extrinsecis pensat, qualis e' existit. ^{consi-} apprehen-
ceptis fidem v. g. nam licet h' potest etiam assensio fidei circa incar-
nationem sine eo qz praedat apprehensio incarnationis, illeqz h' firmior
obis incarnationem quam existitiam illiqz apprehensio, h' qz dicit
etiam h' procedit, et talis apprehensio credentem incarnationem, hoc e'
e' impossibile, sed qz ex modo firmissimo asserendum dicitur implicite
si quum vultur ex his obis verum est vel existit apprehensionis
vel incarnationis e' unum cum altero eam repugnet, magis vera est
incarnationem quam existentia apprehensionis. sic etiam quando credit
incarnationem, licet praesupponatur cognitio evidens credibilitatis, coe-
rum ex modo credendo incarnationem implicite dicitur, si per magis
incarnationis e' credibilis vultur se repugnat, magis credo veram e'
incarnationem quam cetera quae h' continentur implicite in obis huius
assensio, e' per consequens quam credibilitatem quacumqz extrinsecam
aliunde apparentem.

Quis illam conditionalem etiam implicitam e'
impu-

imprudenter, quod si deest credibilitas non potest prudenter credi Incarnatio. Et fides quae prudenter credit Incarnationem non potest implicite significare quod credat magis Incarnationem quam eius credibilitatem. Quod fides est prudenter praesupponitur, hoc est, apponitur fides praesupponere necessarium veritatem praesentem de credibilitate Incarnationis, si tamen haec fides praesentem pro motibus ex parte obiecti, quae per illam credibilitatem solum exhibetur quod ille magis credit per fidem Incarnationem quam antea, credidit credibilitatem Incarnationis, sicut aut magis credit Incarnationem quam necessitatem praesentem ad actum fidei vel quam necessitatem ipsam fidei, sicut ad credendam hoc modo Incarnationem praesentem quod praesentia est necessitas fidei conceptus, et sicut tunc ille veritas prudenter praesentem non potest, fides credere Incarnationem, post illud si praesentem tunc adhaeret Incarnationi tam firmiter ut significet ex modo asserendum quod si per impossibile manerent motiva intrinseca et tunc a hunc assensum negata credibilitate, adhuc crederet Incarnationem si repugnaret credibilitas cum illa, sicut eodem sensu dixit Augustinus supra ductus et magis credere mysteria fidei quam quod videntur sicut haec credenda ipsa mysteria necessaria sicut carnaliter vita, quod de alijs rebus illis requisitis ex parte praecipue eodem modo dicendum est.

Obiectis 4to: essentia fidei aliquando inferitur per discursum formalem ex illis rebus praemissis: illud est prima veritas, et Deus revelavit Incarnationem, quod prima est de hactenus credens naturalis. Et contra fidei erit certior quae praemissa ex qua inferitur, quod est impossibile. Ad hanc objectionem condatit ex ratione sequenti.

Obiectis 5to: strum assensum fidei sit magis vel minus certus quam visio beata, hoc est, quod ex modo asserendum significat intellectus se magis assensum obiecto revelato quam si illud videret per visionem beatam. Quod negative cum haeret in praesenti disp. 3. sect. 9. num. 20. et Bonaventura disp. 11. num. 13. et disp. 12. num. 56. et per se intellectus solum sit significare in assensum fidei cum quodammodo videtur esse adhaerentis quem voluntas sit imperare, voluntas autem non sit imperare intellectus. Et tamen videtur contrarium per claram Dei visionem adhuc magis adhaeret fidei, nam si per impossibile tunc apparet oppositum fidei, cum visio illa nihil relinquat locum dubitandi, sed haec similitudinem claritatem, post illo modo intellectus non relinquere obiectum fidei et nec sit significare, hoc est hoc obiecto ordine etiam oppositum per visionem beatam apparet. ad rem unum est, quod intellectus per actum fidei significare impossibile videtur obiectum repugnantem, quod per clara visio cum in oculo cogat, quales sit regulariter cognitiones etiam evidentes huius vitae, illa est, tales est ut possit intellectus eos assensus habere.

de cohibere in praesentia motuum, cum fidei, & de eorum veritate.
 formidare, prout de facto quilibet assensu circa existentiam panis
 in Eucharistia, at vero intentionem claram Dei in se cohibere etiam
 aditum in unum, motiva contraria, nec per actum fidei se implicite
 assentire obto etiam, eo casu quo contrarium clara apparet per
 vimorem beatam, quod hoc est velle, assentiri huic obto etiam cari
 quo oppositum sit omni verum, quod quidem repugnat.

Ex dictis infero quo sensu S. Thomas ubi supra, & alij
 dicant fidem quae nos tenet ex parte intellectus esse magis certam quam
 veram, nam per hoc si significat intellectum magis assentire obto certo
 quam credito, sed solum significat maiorem firmitatem scilicet pro-
 nientem ex eo quod fides habet magis adhaerere obto credito, quod si perdet
 et imperio voluntatis libera, facilius potest perire quam cognitio, scientifica,
 quae, si perdet a principio solum necessario, non habet hoc periculum. Ita
 tenemur quando vult dures fides magis & propensius adhaeret suo obto quam
 scio, sicut etiam charitas diligit Deum magis quam appetitus proprii
 obto, quod habet dilectio charitatis, ut libera atque adeo potest facilius abire
 quam actus appetitus qui est potius necessarius, roborum quam dicitur
 dilectio charitatis magis adhaeret Deo, quam appetitus adhaeret pro-
 prio obto.

SECTIO II

Utrum actus Fidei generetur per discursum formalem?

Supponendum duplex est discursus scilicet formalis, & virtualis.
 formalis quidem dicitur quando ex praemissis realiter ordinatis
 inferitur conclusio per realem rationem, in quo discursu operum
 iam disputato prima debere interuenire duas praemissas scilicet
 implicite, quod ex vniuerso antecedenti non potest fieri bona illa, debet
 praedicere conexio medij cum singulis extremitatibus eorum ut
 requiratur conexio extremitatum inter se. discursus virtualis est quan-
 do vnico actu assentimur obto conclusio & praemissarum vni
 chad, ut si vnico actu dicas Petrus est risibilis quod est homo & quod est
 risibilis, non est repugnat intellectum in plura obto, subordnata tenere
 per vnum inuisibilem actum, ut suppono ex Philosophia, quo suppo-
 sito non dubito quod fides potest discurrere, saltem discursu virtuali vno
 sane debet, & assensu ad mysteria reuelata non sit assensu primi
 principij prout tenent ad mysteria reuelata sed potius sit assensu
 mediati

mediati & ap. alius, necesse e quando fides credit Incarnacionem v. g. haberi ad minus obcursum virtualem & dicere: Incarnatio facta e. Ite Deus summe verax in reuelavit, qui assensu quatenus terminatur ad veritatem Dei e ad reuelacionem e acty & immediatus, quatenus vero terminatur ad Incarnacionem & obscurus certy & mediatus, prout late explicauimus disputate prima.

Prima sententia negat. Ita Gregorius in 3. dist. 24. q. 1. art. 3. ad 3. Canon lib. 12. de loeis. cap. 3. Bernardus in precatoy. q. 1. art. 1. circa finem. Valentia disp. 1. q. 1. puncto 2. heares in prelatoy d. exp. l. sed. 4. Koningsh. disp. 1. q. 1. dubio 7. e alij recentiores, quorum fides potest videri, & dissoluetur.

Secunda sententia probatior affirmat actum fidei esse per se eorum fidelem generare ex reuelate e veritate Dei, modo explicato. Ita Cicero de oratore 3. q. 7. e in 3to sententiarum q. 8. art. 2. Gabriel in 3to dist. 23. q. 2. Almainus q. 3. Martinus de sermone in 3. q. 34. art. 1. P. Vargas j. parte q. 1. disp. 5. num. 5. P. Beaugouh d. exp. l. cap. 8. q. 3. e alij recentiores, & videtur de mente S. Thome in 4to q. 1. art. 1. Si comparat fidem cum Geometria. in hoc qd sicut Geometria obtinet fidem e mensuram quo utitur ad demonstracionem, ita fides habet authoritatem Dei pro obto fidei & sentit S. Doctor authoritatem diuinam esse mensuram quo utitur ad demonstracionem, ne Geometria utitur etiam mensura de conuolucem fidelem inferentiam inferentium ex suis principijs.

Ratio igitur hac sententia: qd quando aliqua obta ita se habet ut verum h sit aliter e habet entitatem sufficientem ut possit cognosci sine alio, h e cur notior illectus h possit scorum in illud tendere, sed authoritas diuina h entitatem e veritatem sufficientem ut possit scorum cognosci quin cognoscatur Incarnatio & licet notior illectus h possit credere Incarnacionem quin simul cognoscatur authoritatem Dei, poterit in cognoscere authoritatem Dei quin credat simul Incarnacionem & poterit dari hac proportio scorum in illecto: Deus e prima veritas. quod idem arguere fieri potest de altera proportione qua dicitur Deus reuelavit Incarnacionem, nam sicut hac obta cognosci potest simul credendo Incarnacionem, cur h poterit etiam cognosci scorum, cum h pendant a veritate Incarnacionis tanquam a radice fidei vel motu, qd si unum querantur, ad potius e contra ipsa simul radice fidei ab hinc tendentem Incarnacionem, qd si illa veritates possint scorum cognosci h apparet cur ex illorum notitia h possit per bonam illacionem inferri veritas Incarnacionis aut cur illa cognitio Incarnacionis deducatur ex illis principijs h sit actus fidei cum sit assensu Incarnacionis innotione innotione.

in autho-

in auctoritate videtur tanquam in voce proxima credenda Inuar- 6j.
racem.

Dicitur enim: ille cuius videtur Theologus, in hoc e.
differt fides a Theologia, quia Theologia habetur per discursum, fides
non discursu. Quod fides est Theologia non differt in hoc quod fides in-
mutatur revelatione non mediante deo immediate, Theologia vero immutatur
etiam revelatione deo mediante, nam mediante se dicitur in mysterio reve-
lato, ut diximus disputate. De prima.

Obiiciant tunc: quia fides quam habuerunt Angeli in via est fides
non in eadem ratione, et tamen in Angelis non potuit esse cum discursu quippe
qui non potest discursu. Et nec in nobis est generari per discursum.
Respondeo: haec fides non conveniat cum Angelis in obiecto creditis
in obiectate, in ratione facti, in certitudine et immutabilitate, sed tamen
convenit in modo tenendi, potest et in Angelis proportionari
ad eorum naturam modum operandi, et per hoc differt a vera fide quod in
ipsis est cum solo discursu virtuali, in nobis autem potest etiam cum
discursu reali. Adde huiusmodi Angelis circa obiecta nihil verbum et quae
intuetur non discursu, hoc tamen discursu circa ea quae iudicantur et
occurrunt ^{certis} sententiam valde probabilem, quam de se habent plures quos
exponit S. Suarez lib. 2. de Angelis cap. 50. et alij plures et docti recen-
tiores.

Obiiciunt tunc: assensus genitrix illis deabus promissis est
necessarius, posita et utraque illa promissa, evidenter inferitur conclusio et
illud est determinatur ad assensum conclusionis et non assensum fidei, haec est
semper praesupponit quam voluntatis affectionem libere imperantis assen-
sum. Respondeo: quam voluntatis affectionem non tam desiderari ad credendam
Incarnationem quam ad credendum Deum revelasse Incarnationem, quare si iam
ex iam affectione creditur super omnia veracitas Dei, revelatio Incarnationis, et
bonitas illa, non est inconveniens quod non requiratur alia iam affectio ad emen-
tendum conclusionem quae evidenter inferitur ex illis principiis. meritum ergo
libertatis fidei non versatur circa conclusionem praesentem, sed circa totum discursum
sive formalem sive virtualem prout complectitur assensus promissionem
et conclusionem.

Obiiciunt aliqui contra hanc solutionem et poterit etiam dici
quod conclusio fit ex apprehensione terminorum, quia promissa a quibus con-
clusio procedit fit ex apprehensione terminorum, sicut dicitur assensus
necessarius procedere a voluntate eo quod assensus promissarum videtur a
iam affectione voluntatis. Respondeo: hoc arguere procedere contra deum, quia deus
sicut mortem recusat ex vulnere et voluntariam et procedere a volun-
tate quamvis solum procedat mediante vulnere et sufficit proventus
mediata

mediata ut dicatur simpliciter voluntaria et libera. quando vero
dicatur conditionem cognosci ex penetratio terminorum significaretur
iuxta eandem rationem quod conclusio oriatur ex penetratio terminorum eandem
conditionem, si ex penetratio terminorum penetratio est dico quod verum etiam
illorum verborum si videtur illo modo loquendi alio explicatione.

Obijciunt qto: quod in t. et dicitur fidei que assentimur
conterit quod promissas, necesse est assentiri certis promissis quam conclusio
iuxta doctrinam huius vulgarem quod quod unumquodque scilicet et aliud magis est
si aliteri carnalis est quod promissas, magis est certis assentimur pro-
missis. Consequens h. est quod fides ad certo credit quicquid credit
est. Respondeo concedendo primam conseq. si sermo sit de certitudine quod na-
vorem inhesionem illius ad obit, nam regula illa huius existit in ois
veram comparanda quamlibet conclusionem cum illis principiis quod qua pro-
missis assentimur conterit. quibuscumque est aliteri conterit assentitio pro-
missis quod aliteri duas promissas, necesse est firmis adhaerere principii quam conterit.
Huius necesse est magis per voluntatem amari finem quam medium quod
promissis amari medium quod illam finem. Huius quando promissis assentitur
vel amat, quod si conclusio illa habeatur simul ex alijs principiis vel etiam
ex apprehensione terminorum, si repugnat tunc magis assentiri conclusio
quam aliteri principio, necit quando medium amatur quod duo fines pote-
rit magis amari quam aliteri finis eorum scilicet. Concedo ergo illud
magis assentiri principiis quam mysterio vere qto, qui ex alijs h. conterit
in eo quod assentitur mysterio cum aliqua incertitudine aut formidine,
sed in eo quod taliter assentitur mysterio quod principiis ut si aliteri
ex illis obis negandis est assensus potius negaretur mysterio quam
principiis, huius est conditionalis imhibetur taliter in assensu vel amore
vulg. qto quod aliteri, ut dixi sectione precedenti. neg in hoc est aliteri
abundant, quando est dicitur deo propositiones fidei est ag certas, in sermo
sit de certitudine adhaerentis, debet illi quod facta comparatio inter propo-
sitiones revelatas ad invicem, fides est si magis adhaeret huius mysterio
quam aliteri, necit vero est, si comparanda sunt inter mysteria et motum
fidei, credendum.

Ted contra obijciunt qto: Est, autem fidei quod est minus
certis certitudine adhaerentis quam promissa naturalis. Sed sequitur
quod illa propositio Deo h. summe verax quod agnoscitur per actum naturale
evidentem, et ex illa est aliteri, qua cognoscitur Deum vultatem. In-
carnationem inferitur veritas incarnationis per dicitur fidei, qui fidei
si repugnat est illa promissa naturalis est certior quam conclusio fidei,
quod ois promissa est certior sua conclusio. Respondeo negando sequentem,
nam huius summa veritas Dei potius evidenter cognosci per actum
naturalem

nalem, illa tñ cogitio nunquam pōt ēi. premisa respectu conctōis
 qua dicitur per fidem. rō. a. C. qd, ut diximus supradicta prima,
 essentia fidei nō fertur utique, in suum obitū sed super oīa, ut diximus
 actione procedenti quā modō de heredi super oīa nō solum debet repe-
 riri in essentia mysteriorum revelati sed etiam in essentia principiorum
 quae excedunt mysterium alogijū nec ipsam mysteriam pōtē credi
 pōtē oīa qd nō pōtū magis adherere obitō conctōis quam principis
 nēt nec pōtū magis amare d medium quam finem. Quod ex amore
 nātū. Deī qui nō est super oīa nō pōt procedere electio nōij de gloriam
 Deī quae fertur in illud medium super oīa ne nec ex essentia principij
 quē nō est super oīa pōt procedere ad amnes conctōis super oīa.

Dicitur: nōt fides pōt eluere, assentiam super oīa. circa veracita-
 tem Deī, sic etiam nātūis virtū illorū, cur ex. nō poterit ē. Et ex tali assen-
 tu nātū poterit bene fides ferri suam conctōem. Atq; pōt in hereticos
 qui sine errori quem exhibent ex de fide, assentitur etiam super oīa, et in
 radice ex errore orisente. Patrum suum. Incarnatum qui huic etiam obitō
 assentitur super oīa virtute, nātū. A pōtē quōd nō de pōtē, de facto
 tñ nunquam fuit illam premisam nalem super oīa, qd quoties propo-
 nitur obitō proportionatum Deū concurrens per concurrere solum sup-
 nalem ut etiam fuit proportionati eo utram salutem, ut diximus in sup-
 noribus.

Secundo principaliter objicitur cum Suarez ubi supra, num. 6.
 qd essentia conctōis elictae per virtutem fōlem imitatur nō solum veri-
 tate principiorum, sed etiam in bonitate. Maōs quae conctō inferitur ex
 pōtēstis, hanc a bonitas illorū cognoscitur lumine nātū. Et a seorsus
 ille conctōis nō miseretur adagrate in divina veritate, et revelatōe.
 de etiam in bonitate Maōs nātūter cognita. Et illud nō est assensio solus
 fidei. De hoc etiam habere locum licet fides solum pōt discer-
 ram virtutalem et nō fōlem, nam in discursu etiam virtuali invenitur
 nō modo Maōs virtū ex alio et cognito connexionis quam hō obitō con-
 ctōis cum principijs obiectivis, nam licet illa obitō nō cognoscatur per
 actū directos, cognoscuntur tñ virtū actu oīa quae cognoscuntur per
 pōtēstium fōlem, quare in dī contra fatendum ē de credenda in car-
 nalem requiri cognitionem connexionis quam incarnatō hō cum veraci-
 tate et revelatōe Deī.

Potest aliquis actum fidei nullo modo fundari in bonitate
 Maōs, nō solum in autoritate divina, nam licet in assentia nātūli
 requiratur qd fundetur in bonitate Maōs, in hoc tñ consistit sup-
 nātūtas fidei ut postquam cognoscatur bonitas illorū pōt voluntas
 impurare eorum qui imitatur sola autoritate, Deū et nō bonitate
 illorū.

Magis. ita videtur indicare Suarez disp. 8. scilicet. 7. num. 7. & alibi. hoc tñ n̄ videtur creditibile primo, qđ videtur eē, supra om̄ facultatem Intellectus operantis etiam per seip̄m obediens ubi, qđ aventuratur alicui ob hoc qđ a vobis e tñ n̄ attendat attentius ad connexionem unius cum alio, quod e. e. a venturatur qđ alibi, nisi qđ unum in se fortiter se connectitur cum alio.

Secundo si hoc eēt possibile, posset etiam Intellectus assentiri Incarnationi post cognitam revelationem, e tñ n̄ assentiri qđ, revelationem hoc a. nec concedit nec concederet ipse Suarez & mirus debet concedi illud primum, magis e. repugnat qđ a venturatur Incarnatione qđ revelationem, e tñ n̄ attendat in illo assensu ad connexionem Incarnationis cum revelatione. Confirmatur qđ n̄ in illa sup̄ra n̄ movetur Intellectus a bonitate illius ad assensum Incarnationis, sed ita ergo praeoccupatur cognitio bonitatis illius, si ergo hoc debet procedere necesse e. qđ in illud n̄ sit a. in fluxu nisi movetur Intellectus & male negatur qđ Intellectus movetur etiam a bonitate illius ad evidentiam Incarnationem.

Tertio fideles praevisim ratiōis assentiantur mysterijs sui qđ testimoniam Dei, nisi assentiantur alijs rebus qđ testimoniam hauriunt cum maiori revelatione. propt̄ dicitur auctoritas eōm d. in summa, si a. deberet assentiri diverso modo e. n̄ attendendo ad connexionem revelationis cum re. verita, deberet de hoc demoneseri a Prelatis & Panchis, ipi e. negantibus neg scire per b. talem ob ligōem, e aliter. ipse haec fatetur nunquam Intellectum credere hoc modo alia obia que videntur per vires nāe, qđ huiusmodi assentendi n̄ e ratiōne potibiles. deberent ergo praevidentes monere plebem ut crederent h̄ ratiōne qđ auctoritatem Dei, sed in modo n̄ attendendo ad connexionem auctoritatis illius cum mysterijs revelatis. hac via quis n̄ videat contra omnem fiduciam mentem e experientiam.

Ad objectionem ergo oēs debemus respondere a assensum fidei fundari quidem partialiter in bonitate illius fidei vel virtutis. nec ex hoc fit assensum Incarnationis fundari qđ in aliquo ratiōne cognito, nam licet illa bonitas illius posset cognosci ratiōne, sicut etiam veritas Dei, coeterum auct ipse hanc qđ fidei concurret ad cognoscendam veritatem Dei quatenus necessaria e. etiam cognitio ad evidentiam mysterijs revelata qđ Dei auctoritatem, ne certam a fortiori concurret ad cognoscendam bonitatem illius illius actu cognoscendi, quatenus illa etiam cognitio requiritur ad evidentiam Incarnationem qđ Dei auctoritatem, ut bene advenit Beatus in presenti m. 12. In vero fides magis assentiat bonitati illius.

illudis, quam mysterio reuelata, existimo idem dicendum de q̄ supra 63.
q̄ essentia principiorum dictum ē, nam quod hoc eodem modo se h̄
bonitas illius, cum in ea etiam patraliter fundetur anony mysterij.

Secundo obiciunt: q̄ idem actus n̄ tendit ad conclusionem & ad
principia. Si essentia fieri habetur per discursum finem ponendi
si duo habitus alior. ad conclusionem & aliter ad principia. huius obiecti-
mi h̄ facile ex parte disp. j. nam actus habitus acquirunt n̄ potest eodem
extendi ad conclusionem & ad principia, habitus t̄ in infus qui daturus
modum p̄cia magis latam h̄ p̄horam, ut ibi dictum ē. vnde etiam
soluitur alia similibus obiectis q̄ scilicet idem habitus n̄ potest operari
cum diuersa & in diuersa & si fieri p̄t aliquando op̄era. vnde diuersa
falsi, n̄ potest eodem aliquando t̄n̄ḡ. discursu fieri. Et q̄. nequa-
quam ē repugnare habitus rugna alia, alio repugnaret ab habitus
sequente, cō p̄ inclinet totum ad actus similes q̄ a quibz genit

Secundo obiciunt: q̄ oēs debemus admittere aliquem
actum fieri qui sit p̄ reuelationem & n̄ sit eum discursu & idem po-
terit d̄n̄ de oibz. h̄as p̄t̄. q̄ ipse principia fieri n̄mp̄. ex certis
& reuelatō. Qui creditur per p̄m ad credendum in eam, et n̄
creduntur eum discursu antecedenti. Ita arguit Suarez ubi supra n̄m. 7.
Et facile. si idem essentia illis principia in eum discursu falsi ex or-
trali, q̄ illa cognoscatur ex terminis altem obicere, ut diuersis
sup̄tibe. prima, incipit a. nullo modo apparet ex terminis
debet ergo cognosci per alibz modum, & per consequens cum aliquo dis-
cursu, qui sicut aliquando ē r̄tralis, ita potest etiam aliquando
ē falsi.

Quoq̄ obiciunt auctoritatem multorum Patrum, qui
dicunt fieri n̄ ē inquisitiam, n̄ in nisi argumentabilis, n̄ ē argu-
rum et partibus habitum. via Basilij de fidei confessione l̄
n̄ gal. ijs. Demascenus lib. 4. cap. jz. Augustinus p̄ de Sicut.
Ber. cap. qj. vbi. Et predictos Patres excludere a fide. r̄m̄ ē
n̄m̄rum sicut r̄a opponitur contra auctoritatem, coeterum eo
q̄. n̄m̄rum mysteria credi. q̄. Qui reuelationem & auctoritatem,
in uelut ibi dicitur, ex auctoritate reuelantis ad mysteria reuelata.
Immo alia leuora arḡta. que effert Reringh ubi supra, p̄ia uelle
indigent solutione. Sed que postea ab rephores opposuerunt.

Obiciunt ergo aliqui de nouo hanc r̄tie inuoluentiam,
nam sicut colligimus habitum fidei iōc diuidere illa obta & tendere
scorim per actus diuersos ad ueritatem & per reuelationem. Sed q̄ p̄t
tendere simul ad illa, n̄ debemus consequenter conuideri q̄ p̄t
habitus

habes fides credere, assensum circa existentiam eorum Dei quod dicat
Deus existit, nam eadem fides h^{ic} pro ob^o existentiam Dei quando
dicit Deus est verax, vel certe quando dicit Deus revelat, per utrumq^{ue}
est actum affirmatur existentia Dei veraxis vel revelantis, potens
ergo fides scorsim etiam tendere ad existentiam Dei per a^{ss}ertam immu-
natum. Consequens a. est falsum, nam existentia Dei h^{ic} cognoscitur a
nobis in hac vita nisi vel per discursum ex creaturis, vel ex revelate
eiusdem Dei & debemus negare q^{od} fides pot^{est} scorsim tendere ad ob^o
suarum promissarum, h^{ic} pot^{est} eodem actu a^{ss}ertum illi simul est rei
revelate.

Hoc argu^{itur} retorqueri pot^{est} iⁿ primis contra eius auctores,
qui licet negent in fide discursum fidelem, h^{ic} t^{amen} pot^{est} negare nec de facto
negant discursum virtualem, sed ponunt actum fidei qui terminet^{ur}
solum ad rem revelatam est ad veritatem ac revelationem Dei, quod d^{icit}
cum Deus est h^{ic} q^{od} Deus est verax est ipse hoc revelavit, ut quo actu h^{ic}
virtualiter tres assensus unus circa veritatem Dei, alter circa
revelatam, alius circa incarnationem revelatam. peto ergo ab i^s sequi-
tem fides tendit in veritatem est in revelatam Dei per duos assensus
virtualiter distinctos, cur h^{ic} pot^{est} unus videre virtualiter assensum
circa existentiam Dei ab assensu circa veritatem vel revelationem, ita ut
per unum assensum terminetur ad existentiam Dei & per alterum ad reve-
lationem, qui ita distinguantur virtualiter inter se sicut assensus veritatis
ab assensu veritatis, atq^{ue} ideo fides dicat Deus est h^{ic} q^{od} Deus est verax
est Deus existit est revelat. si est pot^{est} ita dividere virtualiter eos
assensus, petetur iam ab illis auctores: an illa assensus eorum existit
prout virtualiter distincti ab alijs sit mediatus vel immediatus, est
redit contra illos totum argu^{itur}. si vero negent pot^{est} ita dividi debent
reddere rationem cur magis pot^{est} fides dividere virtualiter assensum ve-
ritatis ab assensu revelationis, quam assensum existentiam Dei ab as-
sensu veritatis vel revelationis, est quocumq^{ue} ratio reddatur applicari po-
tent ad divisionem etiam realem cur magis pot^{est} realiter dividi
assensus revelationis v. g. ab assensu incarnationis, quam assensus existentiam
Dei ab assensu revelationis.

Ado retorqueri pot^{est} argu^{itur} contra ipsos in fide humana,
quam quidem h^{ic} negant est fideliter discursivam, atq^{ue} ideo debet in
ca intervenire hi tres actus, Petrus est verax, Petrus d^{icit} hoc est
hoc est verum. peto igitur, si quidem fides humana elicit illum
assensum Petrus dicit hoc, in quo involvitur iuxta ipsos est affir-
matur existentia Petri, cur h^{ic} pot^{est} eodem fides humana dividere est ve-
ritatem affirmare Petrus existit, si est pot^{est}, petam de illo auctore:

an sit

an sit mediatus vel immediatus? e quidem immediatus e n p[ro]p[ter] q[uo]d
 q[uo]d ex[ist]it[ur] Petri n[on] cognoscim[us] immediate, sed ex op[er]e d[omi]ni. si ven[er]e
 mediatus. S[ed] e[st] principum res con[tra]ctio. hoc a. app[er]tu procedit eodem
 modo etiam dicitur habere principum d[omi]ni q[uo]d ab habitu con-
 chensionis, atq[ue] adeo p[ro]missa fidei humana n[on] elici ab habitu fidei
 humana. hoc e[st] p[ro]positum parum refert, q[uo]d ad quom[od]o h[ab]it[us]
 h[ab]itum p[ro]tinet ille assens[us] Petrus dicit hoc, de illo p[ro]bat: ut p[ro]p[ter] q[uo]d
 dicitur d[omi]ni dicitur scorum Petrus ex[ist]it. si p[ro]p[ter] q[uo]d dicitur d[omi]ni vel
 immediatus, e[st] hoc n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d, q[uo]d ex[ist]it[ur] Petri debet cognosci per alius, vel
 erit mediatus e[st] ram[en] erit q[uo]d alius motuum, atq[ue] adeo fides humana n[on]
 h[ab]et p[ro] motuo ad equato veracitatem e[st] testimonium Petri. deniq[ue] si
 d[omi]ni d[omi]ni dicitur illam a[ss]ertur reddenda d[omi]ni repugnantia, q[uo]d eadem
 d[omi]ni p[ro]p[ter] q[uo]d in n[on]o casu, o[mn]es ergo debent ad app[er]tu p[ro]p[ter] q[uo]d respondere.

Et quidem ex ip[s]omet arg[um]to haberi potuisset ergo solutio,
 arguunt e. ad absurdum si fides sit dividere illa. ob[er]ta e[st] assentiri scorum
 revelabi[li]t[er], potest subordina e[st] assentiri scorum ex[ist]it[ur] Dei qua
 affirmabit simul eum revelabi[li]t[er], hoc a. e[st] absurdum. hinc ergo
 constans p[ro]p[ter] q[uo]d solutio, q[uo]d si in assensu ad illam ex[ist]it[ur] scorum
 app[er]tu copiorum dicit, q[uo]d si apparet in assensu ad revelabi[li]t[er], e[st] adeo
 ex illo absurdo p[ro]p[ter] q[uo]d volunt hoc etiam e[st] impossibile, nam ergo ex
 hoc ip[s]o absurdo sit n[on]o r[ati]o ex, fides p[ro]p[ter] q[uo]d assentiri scorum revelabi[li]t[er]
 e[st] ex[ist]it[ur] Dei, q[uo]d subiect in hoc d[omi]ni apparet aliq[uo]d absurdum, q[uo]d n[on]
 apparet in illo p[ro]p[ter] q[uo]d, n[on] ergo e[st] inconsequentia concedere illud e[st] ne-
 gata hoc, quando in illo n[on] apparet absurdum q[uo]d in hoc apparet. quale
 e[st] ut illud absurdum aut h[ab]et, ut illa, repugnantia. facile constare
 si si res e[st] h[ab]ent, consideretur in fide humana; h[ab]et enim, ut dicit p[ro]p[ter] q[uo]d
 scorum dicit Petrus dicit hoc, e[st] n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d dicit Petrus ex[ist]it[ur].
 r[ati]o e[st] clara, q[uo]d illa sola ob[er]ta p[ro]p[ter] q[uo]d dividere quorum assens[us] n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d
 ad assensu p[ro]p[ter] q[uo]d dicit adeo e[st] fides d[omi]ni n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d scorum assentiri in[car]na-
 tionis atq[ue] revelabi[li]t[er], q[uo]d assens[us] in[car]nationis dependet a revelabi[li]t[er]
 qua e[st] motuum assentiri d[omi]ni, adeo p[ro]p[ter] q[uo]d e[st] contra assentiri scorum reve-
 lationis atq[ue] in[car]nationis, q[uo]d revelabi[li]t[er] n[on] dependet ab in[car]natione ut a motuo
 assentiri d[omi]ni, adeo etiam p[ro]p[ter] q[uo]d assentiri revelabi[li]t[er] atq[ue] veracitate e[st] contra;
 q[uo]d illa duo n[on] ubi subordnantur nec e[st] unus assens[us] dependet ab alio
 tanquam a motuo. Itaq[ue] ergo n[on] p[ro]p[ter] q[uo]d assentiri scorum ex[ist]it[ur] Dei,
 q[uo]d affirmat[ur] ex[ist]it[ur] Dei dependet o[mn]i[um] ab affirmat[ur] revelabi[li]t[er], ex[ist]it[ur]
 beatiam e[st] Dei n[on] cognoscim[us] in seip[s]a, sed ex eo q[uo]d Deus loquitur, cog-
 noscim[us] illum nam ex[ist]it[ur], sicut quando dicit Petrus loquitur hoc e[st]
 implicite, affirmat illum ex[ist]it[ur] ille assens[us] d[omi]ni modo tendit ad
 locutionem Petri e[st] d[omi]ni modo ad Petri ex[ist]it[ur] nam, subiect ad illam

in me -

immediate, ad hanc mediate, pp. locutionem. unde, si sit terminari
 assensu ad existentiam Petri, scilicet, quia si haberet rationem assensientis
 ne assensu ille. Deus loquitur hoc, licet implicite affirmet existentiam
 Dei, alio modo quam locutionem Dei, hanc scilicet immediate, illam
 mediate & cognitam per quam locutionem, quae hinc est, motivatione ad as-
 sentientiam obto reus atq. sed etiam de affirmatam existentiam Dei
 loquentis, sicut locutio Petri & manifestat obto & manifestat eadem scilicet
 Petrum qui loquitur, & neutrum etiam charitas qua dirigat uno actu proxi-
 mum ad Deum sit scilicet alio actu amare Deum solum, licet sit pot
 e contra dirigere proximum adq. Deo.

Dices: in illa etiam promissa Deus e verax, si affirmatur ex-
 istentia Dei pp. veritatem, sed ad immediate affirmatur utraq. &
 poterit dicitur affirmat existentiam Dei ad affirmate veritatis.
 Sed per illam promissam nec affirmari existentiam Dei nec veritatem
 absolute, sed sub conditione. scilicet si Deus e, & verax, minus ergo po-
 terit dicitur assensu ut affirmatur scilicet existentia Dei absolute.

Obiunt dicitur: quia si fides sit elucida, inseparabilis fidelem, et
 illi tres actus erunt supernaturales, hoc a. e. absolute dicitur, quia si debet multi-
 plicari actus supernaturales abq. necessitate, quia ergo pot. unicus actus
 completi oia illa obto abq. dicitur fidelem, si debet concedi illi tres actus
 supernaturales. Et etiam in necessitate si debere multiplicari extra sine
 necessitate, debet ergo dici quod fides humana, si pot. habere dicitur non
 fidelem nec assensu ut scilicet veritatis, Petri aut. eiq. testimonio et mul-
 tiplicentur actus. negamus itaq. multiplicari hos actus abq. necessitate,
 necesse e. e. saltem inq. veritatem natus ad oia dicitur virtualis pot
 resolui in dicitur fidelem in quo claris apparet via syllogismi. unde
 cum illisq. humanis hat hanc modum optaxidi, debuit fides accomodari
 iuxta naturam dicitur, ut pot. per dicitur virtutalem, & etiam per fidelem.
 Sed supra percipit e in hollisq. tardioribus & raris. tunc dicitur in a. obto.
 Emittit alias leviore obtectiones quas quilibet facile poterit ex a. dicitur.
 vere.

SECTIO III

Utrum assensus fidei sit supernaturalis secundum
 substantiam?

Suppono eodem destinationem entis naturalis in naturale quoad sub-
 stantiam & naturale quoad modum, illud dicitur quod in sua entitate
 e tale ut nunquam ei pot. ex natura viribus, ut hinc gloria, vno
 hypota-

hypothetica & c. hoc vero dicitur qd licet ex natu. virily potest fieri, attamen hic & nunc propter natu. exigentiam a Deo fit, ut vix ego rebus. 65.

hoc supposito utrum videtur actum fieri signalem et aliter ex his modis, quibus fit et an sit signalis primo modo an solum secundo.

Prima sententia negat et ee signalem secundum substantiam. Ita sententia prima. 2da q. 10. art. 4. et 2da 2da q. 177. art. 2. ad 3.

2da sententia in 3. dist. 23. q. 3. & 73. videndum e. et in 4. dist. 14. q. 2. signales in jng. dist. 17. q. 1. art. 3. ad argu. heredi contra primam conclusionem, sed argu. qd loco facta. innoxuet etiam Durandus in 2da dist. 87. et in 3. dist. 24. q. 4. tribuitur etiam nominalibus quatenus inveniunt actum fieri. Christiana e. fieri humana n. differre specie et reali.

Coham qd dicitur 3. q. 7. Gabriel in 3. dist. 23. q. 2. art. 1. Almainus q. 3. tribuitur etiam scoto q. 1. prologi d. qd quatuorsem.

2da sententia verior e. coram iam abt. scholasticis affirmant ee signalem secundum substantiam. e. videtur s. Thome infra q. 6. art. 2. quem sequuntur Thomista, et eam supponunt oes doctores vna locitatis.

videtur hanc lib. 2. de auxiliis cap. 1. num. 7. Vasquez jma 2da. disp. 187. cap. 2. Molina in concordia q. 14. art. 13. disp. 7. d. ad 2am sententiam e. ma. 14. memb. 1. d. in eadem sententia e. rhemo. 2. d. responde. uti. e. alibi saepe hanc sententiam profitebatur, ut appareat quam sere fundit eam pro contraria sententia affert Petrus Lora. disp. 9. de gratia, eo qd in concordia q. 14. art. 13. disp. 14. e. 13. e. alibi dicit operari, operari, e. in genere. ee. ee. actus naturales, quoad substantiam. extempm n. dicitur Lora, nec huiusmodi phrasem solum velle. Molinam, qd actus phrasem scholasticum cum s. Thome infra q. 177. art. 2. eodem modo lo-

quenda significaverit, videtur actus illos secundum rationem genericam seu genera-

tionem e. ex parte ois. hoc ee. naturales, qd potest dari actus naturales terminati ad

simile. ut, ut nec etiam diximus supra disp. 1. quem Molina sensum potest

facile. videri, si reliqua eius loca dixerit uti expresse statuit actum fieri

signalem secundum oem rationem factam ee signalem e. differre. specie ad

actus habitum acquiritorum.

Et jmo hac sententia ex scriptura, Epiphany, e. Petrus exigenti ad suam gratiam Dei prout gratia condonatur a natu. Matth. 11. Petrus nemo novit nisi filius patris voluerit revelare ad Ephes. 2. gratia e. estis carissimi per fidem e. hoc fit ex vobis, Dei e. donum e. jma

sententia. 12. nemo potest dicere. Pater, nisi in spiritu s. 2da d. Corin. 13. h. nemo sufficiens cogitare alicui ex nobis quasi, ex nobis ee. Joan. 6. hoc e. opus Dei ut crearetis. e. infra: nemo potest venire ad me nisi pater

meus traxerit eum. Concilium tridentinum 2dum cap. 6. s. 16. 28. e. 27. defuit per infusionem e. inspirationem spiritus s. fuit in nobis

notis civitatis et circa magis aliter nos se per erigere. etc. Concilium
Milevitianum cap. 4. utrumque dicit de donum Dei si sine quo ego
vocamus & diligere ut faciamus. Tridentinum xx. c. can. 3. & cap.
5. c. 2. 32. Cölestinus Papa epist. 1. ad Episcopos Gallie. Innocentius 1.
epist. 25. & 26. qua fit q. 2. & 93. inter epist. Augustini. Item Au-
gustinus libro de predestinatione. sanctorum & de bono personarum.
1. Crisostomus libro contra Collatorem. 1. Fulgentius libro de incarnatione
cap. 8. & alij Patres quorum loca affert Palavia 2. tomo. disp. de grat.
q. 5. penult. q. si ex professo de omnibus actibus supernaturalibus quibus hæc
tractari solent.

Ex his locis formatæ prima ratio quæ ostendit: quæ actus
sui gratia habet ut ex eorum electionum surgat per seculum
auxilij gratia. dicitur collata & superante vires naturæ. Ergo actus
hæc naturæ in una substantia, aliquid non potest considerari quæ
a gratia habent vires sufficientes ad illum actum aliquibus electionibus
suis & aliis quibus potest hoc erigere sine auxilio gratiæ.

Ratio prima: Patres ex parte quædam auxilium speciale Dei
ad actum sui in ipso necessitatem substantialem ipsius agere, sed per
maximam ipsius difficultatem quæ tanta est, ut nisi per subleventur
operatur a Deo non poterit proprio viribus vincere. Illam difficultatem
hæc multi etiam sentiunt ad actum naturæ electionis Dei
magis ut requiri etiam speciale auxilium Dei per maximam eius
difficultatem.

Secundo contra quæ hæc difficultas vel oritur ex rebus creatis,
vel ex modo erigendi illas et naturæ & formiter, non quæ ex rebus
creatis, hæc hæc est. aliquid est humanæ captivæ valde contentione,
ut motus, invidiam etc. sed nec ex modo electionis formiter, nec
hæreticæ formiter magis quæ avertitur suo proprio per actum naturæ
& ex hac præcisè difficultate non oritur supernaturalis.

Ratio 2da: auxilium gratiæ per scripturam & Patres exigit
ad finem non est aliud auxilium supernaturalis, in substantia, auxilium regi-
tatis congruæ et erigendum, quæ hæc habere non potest sine gratia
Dei beneficio. Sed contra, quæ si auxilium gratiæ solent requiruntur
ad vincendam difficultatem & sufficienter cogitatio intensa vel ut actus
cogitatio congrua & sufficienter cogitatio, ut nec congrua ordinis naturæ,
magis exigetur aliquid ^{magis} præcise ex parte principij, cum est ef-
fectus non entitativæ naturæ, sufficienter ex parte principij, cum est ef-
fectus in principio præcise. Consequens est ad plenum, quæ ut videtur in
ex mente. Conclutionem de huiusmodi amentum requiritur ex parte
principij habere in seipso supernaturalis & ex parte amentum & entitativæ
supernaturalis.

supernaturalis.

Quia habitum requiri h. quom ad subtrah. esse p. p. uendendam, res ad aliquem modum ipsi iudicantem. qualis a. hie rit magis h. conueniunt. quidam dicant habitum requiri ad intentionem assensus. Sed contra hoc e. qd dicit Paulus j. ad Timoth. j. misericordiam Dei conseruetis cum ut eam facitis; ubi os bone conderat Augustinus, si dixit ut eam faceret ut eam faceret, h. ergo exigitur auxilium gratie Dei uolunt ad intentionem, res etiam ad subtrah. esse h. di. sentia. sicut ad iustificacionem h. requiritur contritio eam determinata intentione, sed sufficit remissa, ut supponit ex nota de Poenitentia; sic neg de salubriter erodendum ^{requiritur} aliqua intentione, sed sufficit actus remissus. deniq. si per vires naturales possunt habere subtrah. illi actus h. e. cur per eandem vires. eddito praesertim habitu acquisito ex multorum actuum exercitio & robulationi cognitione. motuum h. possunt aliquando elidere assensum intentionem.

Alj dicunt habitum infusum fieri requiri ad facilitatem assensu. Sed contra primo, qd hoc est contra sanum consuetudinem, quibz definitur in hoc gra. nos h. p. h. solum facultas ad nec illo modo operari. 2do, qd ad iustificacionem agendum uires actus difficle elicitur, imo uires eorum melior quo cum maiori infirmitate. fuerit. 3tio, qd si actus secundum subtrah. pot. provenire a vires, h. est cur h. pot. etiam proceper eam plurimabz otta ex habitu nich. aquisito. Quarto, qd hae. facilitas in ipso actu h. o. modus intrinsecus sed conueniens proueniens a pot. qd in actu prime magis propendet in actum; quare qd illam denominationem h. pot. eorum actus fieri de h. dispositione dispositio congrua a. ius. sificios. deniq. multo melius e. habitum supernalem h. dare facilius pot. sed solum empirice terape. cum experientia conlect. fuerunt baptizatum in infantia h. facilius credere quando venit ad uerum ratio qd habitum fieri infusum in baptismo quam si h. fuisse uere baptizatus.

Alj dicunt 3tio habitum infusum exigi h. ad subtrah. res ad infallibilitatem assensus. Sed contra, qd infallibilitas h. e. modus distinctus ab ipso actu, alioquin si distingueretur & sit a solo actu habitu, nam illa distingueretur ab actu h. erit qd est vitalis & totz p. p. h. a solo intellectu & infallibilitas a solo habitu & assensu h. sit e. dispositio ad iustificacionem, qd ipse assensu nullo modo e. ab actu habitu, infallibilitas a. h. sit e. dispositio, qd cum h. sit actus vitalis h. pot. habere rationem morali de. congruo & sciendum e. ipsum actum aduersum suam entitatem scilicet quam e. dispositio habere aliquid uice cuius exigant procedere ab habitu supernali.

Quarto

Quarto dicunt alij exigi habitum infusum ad hoc ut in actu fieri possit quidam modus proportionis cum fine naturali. Et contra, si in actu secundum se non habebat proportionem cum fine naturali, non poterit eam habere, per modum respectum, nam ista proportio debet esse per modum meriti, illi. a. modus respectus non videtur meritorium, actum qui de se non meritorius, illi. c. modus respectus sic voluntarius finaliter, sed solum in causa, nec aliunde dignificatur in omni actu dignitas personae, si distinguitur ab actu naturali modo consono ad proportionem actorem fine naturali. Omitto alios modos explicandi, de quibus videri potest hanc tom. q. in 3. partem disp. 3. sect. 6. Et Vasquez in primam dicit disp. 187. cap. 2.

Probatur etiam solus ab alijs supernaturalis fieri ex eo quod videtur ad divinam revelationem sine alio medio et sine ulla formante. ceterum ex dictis disputat. j. constat non rati probationi ex hys causis supernaturalitatem, cum potest dari essentia naturalis licet non ob hoc esset firmior, nullus est apparet in hoc manifesta repugnantia loquendo de possibili.

Contra hanc rationem sententiam nihil est quod particularem hanc diffinitivam. solum potest opponi s. Thomas infra q. 177. art. 2. ad 3. ubi dicit actus non de quibus infunduntur habitus non esse naturales secundum substantiam actus, sed solum secundum modum. Et s. Thomas solum velle significari ubi distinguitur inter actiones miraculosas quales sunt resurrexerit mortui, et prophetia ex una parte, et inter actus ordinarios diligendi et cetera alia, distinguitur a. Et sic illa rationes nec ipsae nec alia ipsi similes fieri potest perquam a natura, et ideo eas vocat naturales quantum ad substantiam, hoc est quantum ad rationem genericam, at non istas actiones posteriores habet illo modo supernaturalitatis, et intrinsece quidem est extrinseca, non potest fieri a natura, potest tamen fieri aliis similes in modo tendendi ad finem, et ideo non dicitur solum esse naturales pro modo, non tamen negat, illum modum esse de quidditate, et substantia horum actuum. ita explicat s. Thomas Bonnetus infra q. 24. art. 2. in fine, cum alijs Thomisticis.

Opponunt alij quod haereticus assensum naturalem credit aliquos articulos ad Dei auctoritatem, et non dicitur ponantur in catholicis assensum supernaturalis ad credendum, sed in divina auctoritatem. Et non non minus assensum naturalem praecise factum ad Dei auctoritatem, ideo quod ex parte principij articulos aliquid supernaturalis, ut diximus, assensum naturalem habentem, et offerri in modo tendendi ad assensum catholicum, assensum naturalem fieri christiana contingeret reverentiam divinae auctoritatis quam super omnia reveretur, quod non habet assensum haereticum, cum in alijs articulis

